

оғзам тadbirkorлари, мулк эгалари ва ташкилотлар пул муносабати а амалга ошириш борасида қатъийлик эга бўлди. Бир йула учта «Ғабаб», «Заминбанк» ва «Асакаб»нинг вилоят бўлимлари янги биноларга ўтди. Уларда мижозларга тез ва хизмат кўрсатиш учун барча шартлар тўрилган. «УзЭДУавто» автомобилларидан хараид қилишни истаган қидилар «Ғабаб» бўлиминдан имтиёзли қарз олиш, унинг беминнат хизматида қарздор бўлишни мумкин.

Ислохот инсон хизматида

ЧОРВАДОРЛАР СУЛОЛАСИ

Сиз нуриқдор тоғлар ва муҳаззаб қир-адирлар бағридаги хушхона, табиати гузал Паркентда бўлганмиёсиз? Бу ерда йил — ун икки ой дил тортар манзаралар кўзин қувнатди. Баҳорнинг мусатффо оқшомиди юлдузлардай сочилган қишлоқлар боғлари узумдорлар билан туташиб кетган. Куз илгари кенгликларда галларзорлар барқ уриб яшнайдилар. Меҳнаткаш, таъти ва бир-бирига меҳр-оқибатли одамлари бунёдкор, тайёрли. Туманида кут-барак яратиб йўлда ҳормай-тошмай заҳмат чекаётган пешкадамлар бисер. Биз «Бойқозон» халқ корпорациясининг сўт-товар фермасида ана шундай меҳнат соҳиблари билан танишдик.

Туман марказига кираверишда йўлнинг чап қанотида бурйилсангиз, бу йўл сизни ҳужалик марказига этлади. Йўлдан унча олиб бўлмаган мазкур ферма ҳам шу ҳудудга жойлашган. Ҳали манзилга етмасдан осмон билан бўйлашган пичан гармларни кузга ташланади. Аввало олислардан кузга ташланган биргина тарамнинг узи илк таассуротингизни бойитди. Демак, чорвачиликка эътибор, ҳар қалай, яхши деган фикр ҳалингиздан ўтди. Биз ферма жамоасининг ишлари билан танишдик, аслида ҳам пундай эканлигига ишонч ҳосил қилдик.

Хамроҳимиз, ҳужаликнинг еш мутахассисларидан бири — Баҳромжон Эргашев бизни ферма мудир Баҳодиржон Икромов билан таништираркан, «Баҳодирнинг баҳоси «беш!» дегандай, «Марҳамат, ҳамма саволларингизга жавобини шу ферма мудир — Баҳодиржондан оласиз», дея биз билан хамроҳчи қилишда давом этди. Ферма остонасини ҳатлаб, ичкарига қадам қўйишнинг охирида сиздики, ҳамма еқ ораста, тоза. Айни пайт-

да фермада иш қилгил.

Биз хамроҳларимиз билан бирга фермани айландик. — Фермада 1123 бош қора мол парваришланмоқда, — дейди Баҳодир Икромов биз билан суҳбатда. — Шунинг 340 боши соғин ситир. Жамоамиз Янги йилни қувончи натижалар билан кутиб олишди. Утган йилнинг ун биринчи ойидек говмишларимиздан режадаги 1050 тонна сўт соғиб олиниб, йил заворли сарҳисоб билан якуланиди.

Хўш, бу муваффақиятнинг бош омилли нимада? Аввало шу саволимизга биттагина сўз билан «Меҳнат» деб жавоб бериш мумкин. Лекин ана шу меҳнатнинг замирида яна асосий бир жиҳат бор. Бу — узаро аҳдлик. Зеро, аҳдлик бор жойда — тиричилик, оқойишталлик, омад ва кут-барак устиворлик касб этади. Ферма жамоасининг аҳд ва тугулиги — уларнинг беанйир бойлигидир. Бу — бир-бирдан қувончли тутқуларда бўй қурсатилди.

Муҳаббатхон Шукурова фермада 22 йилдан буён меҳнат қилади. Унинг умр йўлдоши Турғун Тухтаев — молбоқар. Уларнинг 5 нафар фарзанди ана шу аҳд жамоа бағрида ўсиб, қамол топиб десақ асло муволаға бўлмади. Умуман, Шукуровлар хонадонининг 5 нафар аъзоси фермада ишлайди. Айтайлик, уларнинг иккинчи фарзанди Отаҳужа бузқоқар бўлса, келим Муҳаббатхон сўт соғувчи. Угиллардан унчиқиси Ҳабибулло ҳам ақасига ўхшаб бузқоқарни яхши қурали, қарамонлиги ҳар бир жонивор меҳр билан парваришланапти. Кези келганда меҳнатсевар ва муҳин-қобил фарзандлар ота-инанинг ҳам, онасининг ҳам ишларига ердан қулни чўзилади. 9-синфда ўқийдиган энг кенжа қиз Фаризахон ҳам қараб турмади — унинг ҳам кўп вақти фермада, онасининг ёнида ўтади. Ферма ишлари — Шукуровлар хонадонини-

ни ҳар бир аъзоси учун ҳаёт мазмунига айланган.

Гап шундаки, Муҳаббатхонга 42 бош соғин ситир беришган. Уларнинг ҳаммаси Олагов зотли. Махсусдор бу говмишларнинг ҳар биридан кўнига 15-20 килограммдан сўт соғиб олиш мумкинлигини Муҳаббатхон яхши билади. «Бунинг учун, — дейди у, — биргина мул-қул озуқанинг узи етмайди. Ҳар бир жониворга меҳр билан муносабатда бўлиш ҳам талаб этилади». — Халқимиздан айланиб, — дейди Муҳаббатхон биз билан суҳбатда, — таъти, меҳнаткаш, меҳр-оқибатли. Мен шу ерга келиб меҳнатимдан бахт топдим, номим тилда тушиб, обрў-эътибор қозондим. Умр йўлдошим Турғун акангиз билан, таъбир жоиз бўлса, бир жойда томир отиб, бир жойда аста-секин ҳамма орзу-хавасларимизга эришамиз. Ҳозирча бир қиз чиқариб, икки келин туширдик. Тўнғич қизим Азиза то турмушга чиққунча хонадонимиз ва ферма жамоасининг айтганини олди. Энциликда у ўз рўзгоридан бахтли ва тахтли. Келинларим — Муҳаббатхон ва Махматхонлардан қўнғим тўх, хурматимизни жойига қўяди. Уларимиз Тиркашқон ҳозир Навоий шаҳрида ҳарбий хизматини ўтаётган. Аскарликкача шу ерда тракторчи эди. Насиб этса, қайтиб яна шу ерда ишлини давом эттирилади. Ҳа, айтганча, бири-бирдан ширин 5 нафар неварамиз бор.

Хўш, Муҳаббатхон Шукурова утган йилимизнинг зарварларига қандай қувонч раҳмаларини битди, унинг сарҳисоб натижалари нечук? Айтиш мумкинки... аъло! Негаки, у ўз қарамонлиги ҳар бир ситирини меҳр билан парваришлаб, махсулот салмоғини оширди.

Ферма мудир Баҳодир Икромовнинг таъкидлашча, Шукуровлар оиласи ҳар ойда 12 минг сумгача маош олиб турилади. Борли-ю, буни ҳар бир

кишига тақсимласақ, 5 минг сумдан тушади. Ҳужалик маъмурияти ва раҳбарлари ферманинг ҳар бир аъзосига баҳоли қудрат ердан қурсатапти. Чунончи, Шукуровлар хонадонининг фарзандлари — Отаҳужа ер олиб, иморат тиклаганда, Ҳабибулло буттур баҳорда ўйланганда, уларга ҳам маънан, ҳам иқтисодий ердан қурсатилди. Ферма жамоаси вақти-вақти билан ун, гуруч, пахта еги, гўшт ва бошқа озиқ-овқат махсулотлари олиб туришибди.

— Аслида «Бойқозон» имизнинг бойлиги — меҳнаткаш ва меҳр-оқибатли одамларимиздир, — дейди халқ корпорацияси Кенгаши раиси Тоҳир Холтөев. — Биз бушдан чекис қувонамиз. Муҳаббат ота ва Турғун акалар оиласи ҳақида фахр билан сўз қоритдик. Ферма жамоасида Қарима опа Тухтаева, Омилхон Балалова ва Тулқин Паршиев

ларнинг оила аъзолари ҳам унга хос нуфузга эга. Бу оилаларнинг ҳам ҳар биридан 4 нафар кишидан ферма аъзолари бор. Уларнинг ҳар бири ҳақида алоҳида тўхталиш жоиз. Ҳаммаси, илоҳим, барака топишсин! Ҳа, Янги — 1997 йил — инсон манфаатлари йили экан, элимиз фаровонлиги кут-барак ила устиворлашди. «Бойқозон»нинг бойлиги — жамоанинг меҳнат аҳли ишонч билан шундай дейишмоқда...

Абдулла ТУРДИЕВ, Обиджон ҒОҒУРОВ, «Қишлоқ ҳаёти» мухбирлари.

Суратда: 22 йилдан буён сикдидил меҳнат қилаётган ситир соғувчи М.Шукурова ва ферма мудир Б.Икромов махсулот сифатини қўлдан кечиринаяпти. **Холмат МИРЗАКАРИМОВ олган сурат.**

захонавалар ҳамкасбларига урناк бўлишяпти. Улар бир ситирдан кўнига 8-9 килограммдан сўт соғиб оляпти. — Асосий вазифамиз молларни қишдан талофотсиз олиб чиқиш, — дейди ферма мудир Исмоилжон Ураимов. — Бунинг учун шарт-шароит бор. **Ф. ОТАЖОНОВ.**

Туракуртон туманидаги «Шарқ юлдузи» жамоа ҳужалигида чорвачилик кейинги икки-уч йил ичида шухратини йўқотганди. Очиги тармоқнинг айрим мутахассислари алмашгач, иш юришмади. Устига устак ем-хашак танқислиги сезилди. Ҳужалик раҳбарлари олдида муаммоларни бартараф этиш вазифаси турарди. Жамоа раҳбари бошқарув аъзолари билан маслаҳатлашди. Қўпчилик фермадаги урта бугин қадрларини янгилаш керак, деган фикрни айтди. Тумандаги «Намуна» ширкатлар уюшмаси фермасида

центнердан серигтамин қўпоя олинди. Унинг 1200 тоннаси қишлоғга қолдирилди.

Ғалладанбушаган майдонлардан 120 гектарига экилган такрорий маккажухорининг ҳар гектаридан 150 центнердан озуқа олинди. 187 тонна табиингичан жамгарилди. Хуллас, қишлиқ-қировли кўнлар учун ҳар бир бош шартли молга 21 центнердан озуқа бирлиги тулланди.

— Барча соҳани ривожлантиришга жиддий эътибор берилаяпти, — дейди жамоа ҳужалиги раиси Орифжон Шокиров. — 1995

мутахассисларга учрашиб, сутни қайта ишлайдиган муъжаз завод олиб келинди. Дастхоналар урнатилди. Корхонада ишлайдиганлар ҳам ферманинг узидан топилиди. Ҳозир Зулфия Имомалиева, Муҳайе Маматқулова ва уларнинг ҳамкасблари турдош корхоналарга бориб иш урғанаёптилар. Жорий йил бошдан сутни қайта ишлайдиган кичик завод унхига яқин махсулот бера бошлади. «Намуна», «Туркистон», Бобур номли, «Ўзбекистон», «Соҳибкор», «Шарқ юлдузи» жамоа ҳужаликлари фермалари ва хонадонлардаги ортиқча сўт мазкур корхонада қайта ишланаёпти. Унинг енидаги буш хоналардан бирига эса макарон ишлаб чиқарадиган дастхона урнатилди. Мазкур цехнинг махсулоти синовдан ўтказилди. Бу ерда ойига 15 тоннадан ун хил макарон ишлаб чиқариш режалаштирилаяпти. Мутахассисларнинг таъкидлашча, ўшбу икки кичик корхона йилга 30 миллион сумлик махсулот ишлаб чиқаради.

Айни пайтда чорвадорлар зиммасига махсулотни қўпайтириш вазифаси қўйилган. Шу боис қора-ола зотли ситирлар 75 бошга қўпайтирилди.

Тўтихон Рустомова, Жамилхон Эшонжонова ва утган йили ҳар ситирдан 3000 килограммдан сўт соғиб олишди. Ботиржон Ёқуббеов, Ботиржон Нейматов, Маҳкамбек Манисев, Мансуржон Нейматов, Шавкат Эргашев, Ёқубжон Рустомов каби заҳматкашлар ҳам фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

А. КОРАБОВЕВ, «Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

Шаҳрихон туманидаги «Навнаво» жамоа ҳужалиги чорвадорлари мавжуд имкониятлардан самарали фойдаланиб, махсулот етиштиришни қўпайтириб бормоқдалар. Утган йилнинг ун бир ойида давлатга 32 тонна

МАХСУЛОТ КАМАЙМАЯПТИ

гўшт, 300 тонна серқаймоқ сўт топширилди.

Киш фаслида ҳам махсулдорлик камаймаяпти. Ситирлардан 11 ойда 163 бош бузқоқ олинди. Улар соғлом ўсмокда. Моллар зотини ях-

шилашга алоҳида эътибор берилаяпти. 38 бош зотли гунажин қўшни ҳужаликларга сотилди.

Ҳозир фермада 607 бош қорамол меҳр билан парваришланмокда. Киш мавсу-

мига пухта тайёргарлик қўрилган. 350 тонна дағал хашак, 1100 тонна ширали озуқа жамгарилган.

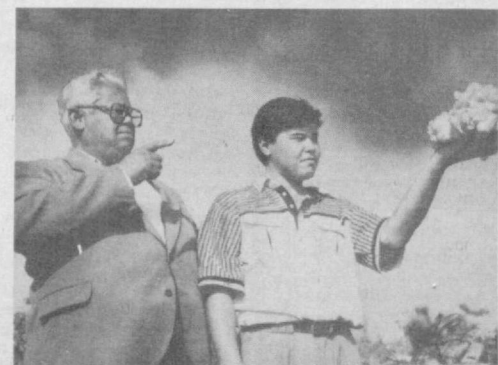
Ситир соғувчилардан Наима Аҳмедова, Барчиной Мирзаева, Лолахон Мир-

Деҳқончилигимиз заҳматкашлари

Деҳқонни қувнатиб шивалаб емгир ега бошлади. Бугдой мейсалари яшайдиган бўлди, ҳаёлидан ўтказди. Эргаш ака узида етказиб сезиб. Оқ товушини эшитган таргил жойидан қўзғалди. Эрта тонгда молларга ем бериш олдига айланди. Ён-атрофини эриштириш учун мавсум давомида уларни аймай меҳнат қилишди. Уларнинг тайрат-шажоати бошқалар қалбига чўт солди. Боз устига ҳал қилувчи бугунлар тадбиркор, таппабускор кадрлар ҳисобига мустахкамланди. Омилжон раис Эргаш Жумаев мақсадли эришди. К. Сатмурадов, С. Орлов каби дарғалар етказилишга бритада дармад эгаси бўлдилар. Ҳужаликнинг барча тармоғида иш олдига босди.

Инсон ишидан қўнгли тулса, тирикчилиги яхши ўтса, ўзини аймай меҳнат қилади, омилжорлик, таппабускорлик қурсатади. Шу боис деҳқон қуруқ ваъда еки балаларовоз гаплар кетмайди. Раис ҳар бир оиласида ситир, ун-гуртга қуй-қичи бўлиши учун таъмирлик қурсатади. Хонадонларга 1,5 тоннагача хашак тарқатди, янги ўйлар қурди, ҳужалик ҳисобидан еки хашар уюштириб ўнлаб оилаларнинг бошпаналарини таъмирлади. Унлаб фарзандларнинг сўнат туғини ўтказди. Ҳар бир тую тантананинг тепасида ўзи турди.

ЧИНЧОР

Қийин дамларда Эргаш аканинг билими, таъкилотчилиги қатъиятчилиги, талабчанлиги асқотди. Ислохотларни изчил амалда ошириб, қуйи бугун раҳбар ва мутахассислари сонини юзга қисқартирди. Шунинг узидан 600 минг сум тежалди. Ҳаётда истакнинг ўзи қамлик қилди. Режаларни рўбга чиқариш учун маблаг қар. Шу боис Э. Жумаев ҳужалик чўнатида пул тушириладиган йўллари ахтари. Вақти келса айрим илораларнинг раҳбарлари билан таллашиб-тортишди. Бунёдкорлик ишлари жонланди. Мактаблар, бошлар боғчалари шароити яхшиланди. Маданий маиши, савдо ва табиий хизмат қурсатиш муассасалари ишга тушди. Йилга 3 миллион донга шартли банк консерва тайёрлайдиган корхона, пахта тозалаш заводи, пехлар бунёд бўлди, таъмирмолар туртилди.

Эргаш Жумаевнинг қучли томонларидан бири ҳужаликдаги ҳар

бир деҳқон, мутахассиснинг нимага қодирлигини яхши билади. Бир кун Қўшқоқ Жўраев ва Норқобил Сувоновларни кенгашта чакирди.

— Йигитлар, — деди раис самимий оҳангда. — Очиги сизлардан умидим катта. Ниятим мустақиллигимизнинг беш йиллик тўйига чамалла майдонларини уч баравар кенгайтириш, ҳосилдорлиқни илгор жамоаларга 60 центнерга етказиш. Сиз каби дарғалар қўллаб-қувватласангиз албатта ниятимизга етамиз. Қандай ердан бўлса биз тайёр.

— Ишончингиз катта муқофот, раис, — таъкидлади Норқобил. — Улар ишга бел боғлабсиз. Ишончингиз оқлаш учун ўзимизни аймай ишлаймиз, фақат техникани қайта оёққа қўйиш керак. Қўмқуртон туманидаги Сафар Бойматов номли жамоа ҳужалигида галла мустақиллигига муносиб ҳисса қўлиш учун қизгин кураш бошланди. Ерин экишга тайёрлаш, сара уруғ тайлаш, қишда майсаларни озикларини уюшқоқли билан олиб борили. Янги қўмбайлар сотиб олинди. Фарғона волиеси ҳамма галлароқлиқ деҳқонларнинг илгор тажрибалари амалиётга жорий этилди. Экин туркириган пайтда уни пайҳон қилмаслик чора-тадбирлари пухта ишлаб чиқилди. Мўҳим ишга барча фаоллар сафарбар этилди. Пировард натижада қўнмадан ҳосил етилдики, олтин бошқоқлар қўзни қувнатди. Урим-йигимда минг қиш қатнашди. Ун туртга қўмбай, 4 та жатка тула унум билан ишлатилди. Қўзлатди «КЭЙС»лар галлакорга чинакам маддакор бўлди. Шу боис бултур 2200 гектар ерининг ҳар гектаридан 39 центнердан ҳосил олинди. Жам 8 минг тонна бошқоқ дон етиштирилди. Шундан 4,5 минг тоннаси давлатга сотилди. Норқобил Сувонов, Қўшқоқ Жўраевлар матонат қурсатиб ишлаб, ҳосилдорлиқни гектарига 60 центнерга етказдилар.

Ҳужаликнинг юки оғир. Ҳуеусан 10 минг тонна пахта етиштириш керак эди. Бу айтишганига осон. Сув танқислиги, баъзи ерларнинг нообозлиги заршуносдан фидоилиги, ута омилжорлик қурсатишнинг тақозо этарди. Саратон жазирамасида ҳосил туғуначаларни сақлаб қолш учун ешу қари кечява қўнуду тайрат қилди, ҳар бир ниҳол қалб қўри, меҳр зиеси билан ардоқланди. Раис йигим-теримда япти сафарбарлиқни таъминлай олди. Рузгор учун зарур бўлган ун, ет, макарон, гуруч каби неъматлар шийпонга келтирилиб тарқатилди. Теримчиларнинг иш хақи ҳар беш кунда далаининг узиде берилди. Одамлар оқ олтин мавсумида мўмай даромад олиш мумкинлигига ишонилгач, бериб ишга киришдилар. Сурат бир сония бўлаштирадилар. Қўзқуварлар садоқати тўғайли ҳужалик бўйича 10 минг тонна пахта топширилиб, мустақиллигимизнинг беш йиллик тўйига армўгон ҳозирланди. Шунингдек 5 минг тонна меза-ўзум, 400 тонна шолч топширилган муваффақ бўлдилар. Деҳқончилигининг узидан 60 миллион сум, пахтачиликдан эса 45 миллион сум фойда олинди. Чорвачилик жалад ривожланиш йўлига кирди.

— Эргаш Жумаев элим, юртим деб ениб яшаётган замонавий ҳужалик раҳбарларидан бири, — дейди Сурхондаш вилояти ҳокими Жўра Норалиев. — У узининг қучли салохияти билан Сафар Бойматов номли ҳужаликни воҳалати маънаф ҳужаликлардан бирига айлантирди.

Ҳужалик раҳбари йирик муаммоларни ҳал этишда яқиндан қўмақлашган Ўзбекистон Олий Мажлиси депутаты Ҳасанжон Буриев, туман ҳокими Абдулла Мавлоновдан тоғт мингларча. Энциликда бутун эътибор келгунча йил ҳосилига ҳар томонлама пухта амин ҳозирлашга қаратилмокда. Яқинда катта оиланинг эрқа фарзанди Эркинжон ҳам ота изидан боришга аҳл қилганлигини айтганда Эргаш ака унинг қўлидан унлаб дала бошига олиб бориб деди:

— Пахта йили ойдан йул, болам. Сени бахт эшигига эгизлар олиб борамиз...

М. НИЁЗОВ.

ТАДБИРКОРТА МИНГ ТАНТА

Иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш, тадбиркорлик билан иш юритиш давр талаби. Айниқса, бозор шароитида урта ва кичик корхоналар қуриш, улар иштини ривожлантириш, махсулот ишлаб чиқариш ҳажминини қўпайтириш, сифатини яхшилаш мўҳим аҳамиятга эга.

Комилжон қишлоғи марказида «Отабек» чойхонаси ишлаб турибди. Чойхона айни кўнларда ҳам миждозлар билан гавжум. Қишлоқ қариялари, мактаб ўқитувчилари, қўшни маҳалла ва қишлоқлардан ташриф бўйрган меҳмонлар бу ерда дам олиб, ҳордик чиқариб кетишади. Умуман чойхона эртадан кечгача одамлар билан гавжум бўлади. Бу тадбиркор Қаҳрамон Болтаевнинг эътиборидан четда қолмади. У ака-укалари билан гапни бир жойга қўйиб, чойхона қошида қишлоқ ҳужалик техникалари ҳамда шахсий енгил автомашиналарга техника хизмати қурсатади.

ган кичик корхона очилган жазм қилди. Қурилиш таъкилотлари орқали темир-бетон плиталар сотиб олиб, қулбола цех қурди. Цех зарур асбоб-ускуналар билан жиҳозланди. Айни чоғда корхона намунали техник хизмат қурсатаёпти.

Қаҳрамон Болтаев кичик корхона очилган олдин Касби туманиданги «Москва» жамоа-ширкат ҳужалиги билан шартнома тузди. Энди тушган даромад ҳисобидан ой сайин ҳужаликка пул утказиб бермокда. Усталар буюртмачилар ишини пухта бажаришга ҳаракат қилмоқдалар. Корхона ҳудудида аккумуляторларни таъмирлаш, шиналарни ямаш пехлари мавжуд. Унча мураккаб бўлмаган эҳтиёт қисмлар ҳам кичик корхона цехларида тайёрланаёпти. Отабек Болтаев, Ғофир Шарипов сингари қўлигул усталар ишдан миждозлар мамнун.

Ю. ЖЎРАЕВ.

ЯХШИ НИЯТ — ЁРТИ МОЛ

Бизнинг деҳқон-фермерлар уюшмаси бежиз «Қашқадарё» деб аталмайди. Катта жамоамизда йил — ун икки ой тер тукаётган аёзларнинг асосий қисми оммавий кучириш пайти — 50-йилларнинг бошларида Қашқадарё вилоятининг қўшниси туманларидан Букага келишган. Улар шу ерда томир отиб, палатқ ечишди. Матимиздан бахту қувонч топтик, иззату обрўга эга бўлдик.

«Қашқадарё» деҳқон-фермерлар уюшмасига раҳбарлик қилаётганимга икки йил бўляпти. Асли мутахассислигим ҳисобчилик. Шу соҳада кўп йиллар бошқа хўжалик ва ташкилотларда ишладим. Тумандаги Барот Умаров номли жамоа хўжалигида 26 йил ишлаган бўлсам, шунинг 17 йили мобайнида бош ҳисобчилик қилдим.

Хўжалигимиз экин

майdonи — 945 гектар. 1996 йили 290 гектарда галла, 556 гектарда пахта етиштирилди. 39 гектар майдонда шол 10 гектар ерда бошқа қишлоқ хўжалик экинлари парвариш қилинди. Давлатга галла сотиш режаси 121 фойизга адо этилди. Пилла режаси 140 фойизни ташкил этди. Аллоҳ меҳнатимизга барака берди. Ҳамма соҳалар бўйича режаларни ўринли равишда бажариб бўлди. Ҳосилдорлик 45—55 центнерга етди. Фермер хўжалиги аъзолари, меҳнатга яраша рағбатлантирилди.

Янги — 1997 йилни аъло кайфият билан қўшиб олдик. 285 гектар ерда кузги галла-миз барқ уриб ривожланилди. Уруннинг «Енбош» ва «Интенсив» навларини танлаб эканмиз. Галла майсаларини сўтариб, озиклантираётимиз.

Экинлардан буштан 500 гектар ер сифатли шудгорланди. 6 та ҳайдов трактори унум билан ишлади. Бош

агрономимиз Бобоназар Турақуллов, бош муҳандис Ориф Жураев кузги-кишкитадбирларни амалга оширишда бош-қош бўляпти.

Хўжалигимиз ҳудудидан Қўрғонтепа ва Қийикчи қишлоқлари мавжуд. Уларнинг аҳолисини тоза ичимлик суви ва табиий газ билан таъминлаш тadbирлари амалга ошириляпти. Хўжалик марказида тикув чеки очилди. Ниятида-миз. Маиший хизмат кўрсатиш шаҳобчаси янги йил арафасида иш бошлади.

1997 йил ҳамма соҳаларда юксалиш йили бўлади. Шу эъзу ниятни тула амалга ошириш тараддуидамиз.

Норбой НОРМАТОВ,
Бўка туманидаги
«Қашқадарё» деҳқон-фермер хўжаликлари уюшмаси раиси.

«Қаршиқурилиш» бўлимининг 400 нафар ортиқ кўрувчилари Қоровулбозор нефтни қайта ишлаш заводи қурилишида фаол иштирок этиб келаяптилар. Янги қунарда кўрувчилар 3400 метрлик ичимлик суви кўвурлари тортиш ишларини якунлаш арафасида. 2160 метр узунликдаги иссиқлик узатиш тармоқларини қуриш ҳам жалаллик билан олиб бориляпти.

СУРАТДА: 15-кўчма қурилиш кўрувчи-монтажчилари Абдимурод Суёнов, Фарҳад Қоржонов ва Мамат Рузиев.

БИОГУМУС
Фойдаси

Ушанда у 8-синфда ўқирди. Даласи олиб келган хандалакдан туйиб егач, кўп ўтмай қоринида қаттиқ оғриқ бошланди, иситмаси кутарилди.

«Тез ердан» да етиб келган шифокорлар уни район касалхонасига ётқизишди. Ҳаёти хавф остида қолган Болтабойнинг атрофига қариндош-уруғлари тушляшди. Шифокорлар бел боғлаб ажал билан олишди. Ниҳоят, боланинг ҳаёти сақлаб қолинди. Уша хандалакдан бир оз тотинган ойиси ҳам балолан зурга кутилди. Шу-шу Болтабой қатикни ҳам пуфлаб ичадиган бўлиб қолди. Шу билан бирга табиатга қизиқиб, унга ихлос қуйди. Мактабни тамомлагандан кейин Тошкент тиббиёт институтининг дорихўнасида қўлқўтига ўқишга кирди. 1992 йилда олийгоҳни имтиёзли диплом билан тамомлагач Гурлан ва Урганч туманларида ғиёҳлардан дори тайёрловчи бўлиб ишлади. Шу-шу унинг фаолияти табиат бойликлари билан инсон саломатлиги йўлида фойдаланиш бўлиб қолди.

1991 йилнинг июль ойи эди. Тайёрағох бекатида унинг назари қўлпуннай кучатини сотиб утирган кекса аёлга тушди.

Онаҳон:

— Шу кучатдан олиб кетинг, уелим, қўлпуннай ейдиган оила табиғи муҳтож бўлмайдди. Бу нав Америкадан олиб келинган, қирқ дарига шифо, яна бир хислати ҳамма минтақаларга мослаша олади, — деди.

У кучатдан иккита харид қилиб, уйга қайтди ва шу кунёқ боғига утқазди.

Уша йили Болтабой ер тути кучатларини қўпайтириш билан шуғулланди. Келгуси йили у уша 2 тути ер тутини қўпайтириб ярим тоннагача мева етиштирди.

Ҳосил 1994 йилда 6 тонна, 1995 йилда 10 тоннага етди. Энг муҳими, Болтабой Мадаминов ер тути меvasини экологик соф ҳолда етиштирди. У минерал ўғит ишлатмайди.

Айни пайтда Болтабой Мадаминов Хонқа туманидаги Охунбобоев номи жамоа хўжалигида фермер хўжалигини бошқараяпти. У яна бир хайрли ишга қўл урди. Қўлдан бўён воҳа тулпоғида экологик соф ҳолда маҳсулот етиштиришни, бу борадаги муаммоларни уйлаб юрарди. Шундай қўллардан бирида у Хонбод туманидаги «Дустлик» жамоа хўжалигида Калифорния чувалчанги қўпайтириляётганини эшитиб қолди.

Б.Мадаминов ўз фермер хўжалигида икки йилдан бўён минерал ўғит урнига биогумум ишлатаяпти. Натига қўлланганидан ҳам яхши. Унинг хўжалигида етиштириляётган ер тути қўшниси касалликларга даво бўлса, томорқасида қўпайётган Калифорния чувалчанги эса қишлоқ хўжалик экинларидан минерал ўғит ишлатмасдан тоза маҳсулот олиш имконини бермоқда.

Биогумум солиб ўстирилган экинлар минерал ўғит ишлатилганига қараганда тезроқ ривожланиб, 2-4 баробар кўп ҳосил бериши тажрибада аниқланган.

Эркин ЭРМАТОВ.

СЕШАНБА, 7

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 Болалар учун. «Янги йил қувончлари».
8.55 Биржа ва банк хабарлари.

9.15 «Морена Клара». Теле-сериял.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Замин фидойилари». Телеочерк.

10.30 Инглиз тили.
11.00 «Болла бошлан...».
11.30 «Қамондаги қалб». Мусикий дастур.

12.00 ЎзТВ хазинаси.
Саломат. «Фармон биби аразлади». А. Хайитов номидаги Ўзбек Давлат драма театрининг спектакли.

14.00 Янгиликлар.
14.05—15.10 «Кенжагойлан қўрқ, эй ганим». Бадий фильм.

17.55 Қўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Ўлғайиш поғоналари».

18.30 Спорт. Спорт. Спорт.
18.35 «Ўлғайиш чекралар».
19.25 Ўзбекистон.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).

19.50 Ўзбекистон.
19.55 «Аполло». Хўжасий-публицистик қўрсатув.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Ўзбекистон.

20.30 «Ахборот».
20.55 Ўзбекистон.
21.00 Буюк келажак сари.
21.20 «Оҳанглардан таралган меҳр».

21.40 «Алтынаҳ-ТВ».
22.10 «Замон».
22.20 «Борже узуги». Теле-сериял.
23.05 «Мусикий саҳнат».

23.25 Ўзбекистон.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.15—00.25 «Ватан тимсоллари».

18.00 Янгиликлар.
18.10 Ўзбекистон.
18.15 «Ерилош». Мультфильм.

18.35 «ТВ плюс...».
18.45 «Олтин кент».
19.00 «Беминнат маслаҳат».
19.20 «Ором онлари». Видеоклип.

19.25 Ўзбекистон.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Ўзбекистон.
19.55 «Офисино» баридан чиққан фидойилар. Теле-сериял.

20.25 Ўзбекистон.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Кузгу». Тележурнал.
21.30 «Спорт қитъаси».

22.00 Оҳанглар ва Ўзбекистон.
22.40—00.10 «Кинонигоҳ».

17.55 Янгиликлар.
17.50 Ўзбекистон.
17.55 «Дарбалар». Бадий фильм. 2-серия.

18.40—23.30 Россия жамоат телевидениеси.
23.30—24.00 Россия давлат телевидениеси.

24.00 Ўзбекистон.
00.05—00.10 Янгиликлар.

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.
18.45 «Мульткарусель».

19.00 «Сен ҳақингда ва сен учун». Ахборот-дам олиш дастури.
19.15 «Дурларшан» телекомпаниясининг қўрсатувлари.

19.45 Ўзбекистон.
19.50 «Бумеранг».
20.20 «Санта-Барбара». Телевизион бадий фильм.

21.10 Ўзбекистон.
21.15 «Дарсга қўнгирок».
21.45 «Озодлик номидан».

22.15 «Охирги романтик».
22.15 «Жилет-спорт».
23.10—23.20 «Хайрли тун!».

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Ташкентнома».
19.30 «Гулдаста».

19.50 Ўзбекистон.
19.55 «Безини мисрас».
20.25 «Мусикий меҳмонхона».
20.55 «Мезон».

21.25 Ўзбекистон.
21.30 «Тошкент оқшомиди».

22.00 «Ёр кўраси».
22.20 «Саҳий хонадонда».
22.50 «Қўшқиларим оламни тутар».

23.10—23.20 «Хайрли тун!».

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 Ларик концерт.
8.55 «Умид ўқунлари». Тележурнал.

9.15 «Морена Клара». Теле-сериял.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Замон».

10.30 «Ахборот» (рус тилида).
10.35 «Сўз — Сизга». Ешлар учун қўрсатув.
10.50 «Сўз — Сизга».

11.05 «Дурларшан» телекомпаниясининг қўрсатувлари.
11.30 «Сўз — Сизга».

12.00 «Ахборот» (рус тилида).
12.05 «Сўз — Сизга».

13.00 «Ахборот» (рус тилида).
13.05 «Сўз — Сизга».

14.00 «Ахборот» (рус тилида).
14.05 «Сўз — Сизга».

15.00 «Ахборот» (рус тилида).
15.05 «Сўз — Сизга».

18.15 «Ерилош». Мультфильм.
18.35 «Киносайера».

19.15 «Бирдан бир имкон».
19.25 Ўзбекистон.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).

19.50 Ўзбекистон.
19.55 «Офисино» баридан чиққан фидойилар. Теле-сериял.

20.25 Ўзбекистон.
20.30 «Ахборот».

20.55 Ўзбекистон.
21.00 «Спорт қитъаси».

21.30 «Инбилармонлар».
22.00 «Дойче Велле» оҳанглари ва Ўзбекистон.

22.40—00.10 «Кинонигоҳ».

17.50 Янгиликлар.
17.55 Ўзбекистон.

18.00 «Шарқнинг етти тузали». Телефильм.
18.25 «Дарбалар». Бадий фильм. 4-серия.

7.30—9.00, 19.10—21.40 Россия жамоат телевидениеси.

21.40 Ўзбекистон.
21.45 «Янги қўрбон». Теле-сериял.

22.35 «Болаларим утган уй».

23.00—23.35 Россия давлат телевидениеси.

23.35 Ўзбекистон.
23.40—23.45 Янгиликлар.

17.10—18.45 Туркия телевидениеси.

18.45 «Мульткарусель».

19.00 «Ташкентнома».

19.30 «Гулдаста».

19.50 Ўзбекистон.
19.55 «Безини мисрас».

20.25 «Мусикий меҳмонхона».

20.55 «Мезон».

21.25 Ўзбекистон.
21.30 «Тошкент оқшомиди».

22.00 «Ёр кўраси».

22.20 «Саҳий хонадонда».

22.50 «Қўшқиларим оламни тутар».

23.10—23.20 «Хайрли тун!».

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 Ларик концерт.

8.55 «Умид ўқунлари». Тележурнал.

9.15 «Морена Клара». Теле-сериял.

10.00 Янгиликлар.
10.05 «Замон».

10.30 «Ахборот» (рус тилида).
10.35 «Сўз — Сизга».

10.50 «Сўз — Сизга».

11.05 «Дурларшан» телекомпаниясининг қўрсатувлари.
11.30 «Сўз — Сизга».

12.00 «Ахборот» (рус тилида).
12.05 «Сўз — Сизга».

13.00 «Ахборот» (рус тилида).
13.05 «Сўз — Сизга».

14.00 «Ахборот» (рус тилида).
14.05 «Сўз — Сизга».

15.00 «Ахборот» (рус тилида).
15.05 «Сўз — Сизга».

16.00 «Ахборот» (рус тилида).
16.05 «Сўз — Сизга».

22.35 «Бутун умр давомида». Телефильм.

22.55 — 23.30 Россия давлат телевидениеси.

23.30 Ўзбекистон.
23.35 — 23.40 Янгиликлар.

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

18.45 «Мульткарусель».

19.00 «Умид чечаклари».

19.30 «Рангинкамон».

20.00 Ўзбекистон.
20.05 «Иймон даъвати».

20.35 Ўзбекистон.
20.40 «Монитор-Осиё».

21.10 «Уй оstonдан бошланган».

21.40 «Тадбир қилиш».

22.20 «Бу бустон аро...».

22.50 «Азиз, эшитаман...».

23.20 Араб эстрадаси.

23.50 — 24.00 «Хайрли тун!».

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.

8.35 «Тараннум». Мусикий дастур.

9.05 «Инжиқ малика». Мультфильм.

9.15 Муборак Рамазон тўхфаси: «Мухаммадун Расулудлох». Кўп қисмли телевизион бадий фильм. 3-фасл. 2-қисм.

10.00 «Ахборот» (рус тилида).
10.05 «Сўз — Сизга».

10.30 «Ахборот» (рус тилида).
10.35 «Сўз — Сизга».

10.50 «Сўз — Сизга».

11.05 «Дурларшан» телекомпаниясининг қўрсатувлари.
11.30 «Сўз — Сизга».

12.00 «Ахборот» (рус тилида).
12.05 «Сўз — Сизга».

13.00 «Ахборот» (рус тилида).
13.05 «Сўз — Сизга».

14.00 «Ахборот» (рус тилида).
14.05 «Сўз — Сизга».

15.00 «Ахборот» (рус тилида).
15.05 «Сўз — Сизга».

16.00 «Ахборот» (рус тилида).
16.05 «Сўз — Сизга».

17.00 «Ахборот» (рус тилида).
17.05 «Сўз — Сизга».

18.00 «Ахборот» (рус тилида).
18.05 «Сўз — Сизга».

19.00 «Ахборот» (рус тилида).
19.05 «Сўз — Сизга».

20.00 «Ахборот» (рус тилида).
20.05 «Сўз — Сизга».

21.00 «Ахборот» (рус тилида).
21.05 «Сўз — Сизга».

22.00 «Ахборот» (рус тилида).
22.05 «Сўз — Сизга».

23.00 «Ахборот» (рус тилида).
23.05 «Сўз — Сизга».

24.00 «Ахборот» (рус тилида).
24.05 «Сўз — Сизга».

25.00 «Ахборот» (рус тилида).
25.05 «Сўз — Сизга».

26.00 «Ахборот» (рус тилида).
26.05 «Сўз — Сизга».

тойлар! 20.35 Кинонинг олтин асри. Жан Поль Бельмондо «Ким аслида қим?» фильмида. 21.55 «Беш дақиқа узинг учун». 22.00 «Спектаклдан сунг». 22.30 «Эсалик учун даст-хат». 23.00 «Жилет-спорт». 24.00 Ўзбекистон. 00.05 «Бу ажиб дунё». 00.25 Ўзбекистон. 00.30 — 00.40 Хайрли тун!».

ЯКШАНБА, 12

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».

8.25 «Қамалар». Болалар учун киноласту.

9.15 Муборак Рамазон тўхфаси: «Мухаммадун Расулудлох». Кўп қисмли телевизион бадий фильм. 3-фасл. 2-қисм.

10.00 «Ватанимга хизмат қилман».

11.00 «Қувноқлар даврасида».

11.20 «Ташриф». Дам олиш дастури.

12.00 «Морена Клара». Теле-сериял.

12.45 «Цирк

Шифокор муолажаси инсон аъзоларини оғриқдан халос этиб, ҳаётга муҳаббатини, меҳнатга ғайратини оширади. Оқ ҳалат гўёки тан-сихатлик ва саломатлик белгисидир. «Соглом аъзол учун» кураш олиб бораётган Абдуллоҳ Синовомиқли Наманган шаҳар соғлиқ сақлаш бўлими ходимлари хизматида мижозлар беҳал мамнун. Айниқса урология бўлимида беморларга малакали шифокорлар муолажа кўрсатишапти.

СУРАТДА: бўлим бошлиғи Каримжон Тўрабоев ҳамма Комилжон Охунов ва Дилфуза Умаровлар билан.

А. ЮСУФБОВЕВ олган сурат.

ХОРИЖДА ҲАМ ТАЛАБ ОРТМОҚДА

Мустиқил Ўзбекистонимизни бутун дунёга танитаётган «ЎзДЭУавто» қўшма корхонасида бу йил 125 мингтадан кўпроқ автомобиль ва микроавтобус ишлаб чиқарилади. Уларнинг ярмидан зиёда «Нексия» автомобиллари ташкил этади. Асақдаги бу улкан корхона ишга тушгандан бунча утган олти ой мобайнида 30 мингтага яқин машина чиқарилиди. Ҳаёт қулай ва кўркемдиги, енгил бошқарилиши, енгил кам сарфлаши туфайли бу машиналарга хорижда ҳам талаб тобора ортмоқда.

ХАЛҚ УСТАЛАРИ БУМЛАРИ ТАҲЛИФИ

Наманган вилоятида халқ усталари буюмлари ташвири бўлиб ўтди. Танловда ёғочга ўйиб гул солинган кутичалар, қўлда тикилган сузаналар, юз қилдан ортиқ бошқа ажойиб буюмлар намойиш қилинди.

Ҳозирлар учун катта пул мукофотларини таъсис этган вилоят товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси танлов ижтимоий чархиди. Вилоят марказида эскилик буюмлар билан савдо қилувчи маҳсулоти магазин очилиши туфайли қабул қилинган қарор танлов иштирокчилари учун яна бир мукофот бўлди. Эндиликда халқ ижтимоий усталари уларга ясаган буюмларини бемалол сотишлари мумкин.

ЭЛ СОҒЛИГИНИ КЎЗЛАБ

Самарқанд вилоятининг Жонбой туманида қишлоқ ижтимоий инфратузилмасини ривожлантиришга катта аҳамият берилмоқда. Жумладан, бу ердаги «Жонбой» ва «Ҳақиқат» жамоа ҳужалиқларида қишлоқ тиббиёт пунктларининг фойдаланишга топширилиши аҳолини мамнун этган эди. Янги йил байрами арафасида эса «Губдин» жамоа ҳужалиқиди ҳам шундай замонавий саломатлик маркази очилди.

ЎҚУВЧИЛАР АКАДЕМИЯСИ

Самарқанддаги Й. Охунбобоев номи бозалар ва усмирлар ижодкорлиги саройи жамоаси кичик фанлар академиясини ташкил этиш тапашбуиси билан чиқди. Ўзбекистон фанлар академияси Самарқанд бўлими ва вилоят халқ таълими бошқармаси бу тапашбуисни қўлаб-қувватлади. Ҳозирлар кичик академиянинг икки бўлими фаолият кўрсатмоқда. Уларда ешлар аъроф-муҳитини муҳофаза қилиш, Ўзбекистон халқлари маданияти ва тарихини ургатишмоқда.

Бош муҳаррир Неъмат ЁҚУБОВ

Тахрир хайъати: Марк ЖУМАНИЕЗОВ, Расулмат ХУСАНОВ, Мирзакан ИСЛОМОВ, Маҳмуд МИРЗАЕВ, Эркул ЗИКРИЕВ, Сиддиқжан МУҲАММЕДЖОНОВ, Мирғиёс ҚАЮМОВ (бош муҳаррир уринбосари), Суннатилла САЙДАЛИЕВ, Обиджон ҒОФУРОВ (масъул котиб), Равшан БОБОМУҲАМЕДОВ.

Ўз даврининг етук мутафаккир шоири ва фозил шахсларидан бири бўлган Хожа (Пошшахожа бини Абдулваҳҳобхожа) 1480 йили Нисо шаҳрида таваллуд топиб, 1547 йили Бухорода вафот этади. У бизгача «Мифтоҳул-адл», «Гулзор» ва «Мақсадул-атвор» номли фалсафий-ахлоқий асарлари орқали етиб келган.

Ўрта асрнинг буюк донишманд, мутафаккир шоирлари Алишер Навоий ва Абдурахмон Жомийларнинг инсонпарварлик таълимотларидан келиб чиққан ҳолда, у яхшилик ва ёмонлик муаммосини тўғри ҳал қилиш билан бу кенг қамровли масалага ўз қарашларини билдиради.

Хожа қарашларида яхшилик ғоясини илгари сурган ҳикоятлар кўп бўлиб, улардан бири чумчуқ ва унинг насиҳатлари ҳақиқатдир. Яъниким бир киши бир чумчуқни қафасда сақлар экан. Чумчуқ тилга кириб: «Мени қафасдан озод этсанг, сента уч фойдали панд айтмаман», дебди. Киши чумчуқнинг пандларини эшитгач қўйиб юбормоқчи бўлади. Чумчуқ: «аввал улким, ҳар нимарча қўлингдан чиқса, унинг учун қайғу емагил ва яна маҳол сўзни асло қабул қилмагил. Энди мени йиборибди, яна бирин айтурман» деб қафасдан бўшагач, «менинг қорнимда йигирма мисқол (1 мисқол — 4,1 гр) лаъл бор эди. Ул лаъл қўлингдан кетди», — деди. Чумчуқ эгаси афсус чекаётганини қўриб, биринчи пандини эслатади ва «узим йигирма мисқол эрмайман-ку, йигирма мисқол лаъл қорнимда не турлук синар», — дейди, сунгра учинчи панд уринга: «бу егонининг ту-била бир қўзача танга турар, они олиб харж қилгил», — деб учиб кетди.

Чилпан ҳам дарахт тагидан бир офтоба танга чиқади.

Эркинлик инсонни ўзи яшаб турган жамиятнинг фаол аъзоси даражасига етказар экан, бунинг учун у ҳеч нарсани аямаслиги лозим, деган фикрни ҳикоят замиридан англаш мумкин, зеро бу фикр Хожа яшаган XVI аср учун улкан ютуқдир. Чунки фақат озод кишигина маънавий юксалишга интилади, шунинг учун ҳам қўшгина буюк оғиллар: Беруний, Ибн Сино, Насимий, Машраб қабилар эркинликни биринчи уринга қўйганлар.

XV асрда яшаган эронлик мутафаккир Давонийнинг фикрича, эркинлик инсоннинг оқилона фаолияти, софидил ва тўғри ҳаракатини ифода-лайди.

Чумчуқнинг эркинлик йўлидаги оқилона ҳаракатлари, Хожанинг бу борадаги тушунчаси Давонийга яқин эканлигини тасдиқлайди.

Икки иш қўймак бани одамни дахр ичра мажол, Бир таассуф ўтган ишга, бир доғ-амри маҳол. Одам дасанг, қўб таассуф ема ўтган иш учун, Демагил сўзин маҳолу чекамил андин малол.

Янгийўдаги очик тур-даги «Кичкинтой» хис-садорлик жамияти фар-зандларимиз учун бежи-рим пойафзаллар ишлаб чиқармоқда. Махсулот сифати харидорларга маъқул бўлаяпти.

СУРАТДА: цех бош-лиги Собир Алимов ва оператор Насиба Юсу-пова.

Х. МИРЗАКАРИМОВ олган сурат.

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов туманидаги «Олий таълим таъминоти» фирмаси тугатилди. Даволат эъло босилган қўлдан бошлаб бир ой давомиди қабул қилинади.

Хожа ўз қарашларида яхшилик ва ёмонлик муаммоси масалаларига кенг қўламада тўхтайдиган инсонпарварлик ғоялари энг муҳим масалалардан бири сифатида талқин этилади. У «Мақсадул-атвор» фалсафий-диалектик дostonининг «Насиҳат-нома»сида ўз ҳукмдори Жомибек Султонга мурожаат қилади, Хожа унга подшоҳлик, аввало ҳақнинг инояти эканлигини эслатиб, уни одил, мурувватли, ҳаққуй, шафқатли, саховатли, эътиқодли, ишқоватли, мард, ботир бўлишга, арқону давлат билан бамаслаҳат иш юритиш, илм аҳлига эътиборли, бек ва лашкарлари фаолиятидан, меҳнат-каш халқ турмушидан хабардор бўлишга даъват этади. Мутафаккирининг фикрича, ахлоқнинг жамиятда, кишилар орасидиги муносабатларда, хусусан мамлакат ҳукмдори тинимсизлигиди урни жуда муҳимдир; чунки юрт ободлиги, фуқаронинг осийишталлиги, тинч-тотув турмуш кечириши, давлат ва илм-ҳўнар равнақи шох ва унинг амир-амалдорларининг алоқати бўлиши, халққа зулм утказмаслиги, мискинларга раҳм-шафқатли бўлишга боғлиқдир. Бу уринда мутафаккирининг одил шох Нуширавон тўғрисидаги тинимсизлиги диққатга сазовордир.

Нуширавон инсонпарвар подшоҳ бўлиб, у жуда алоқатли, халқи тўқ, мулки маъмур, фуқароси зулм-ситам билмас эди. У бир кун мулкидаги аҳолини текшириб куриш мақсадида узини хаста-

ЯХШИЛИК КАЛИТИ

Биз улкан мерос ворисларимиз

ликка солади. Ҳамма унинг даригада малҳам топишга шошилади.

Шоҳ деди: Қўнунг ҳар ён чопинг, Маннинг учун эски иморат топинг. Келтиринг андин манго бир хистини, Дафъ қилай бу марази зингини.

Одамлар мамлакат бўйлаб эски иморат ахтариб тарқалиб кетдилар, аммо ҳеч ким, ҳеч қасрдан бундай иморат топпазмади, фақат бойқўшлар зорланиб, хароба излаб, подшоҳдан норози эканлигини баён қилдилар. Одамлар ҳориб, тодиқиб шоҳ енига қуруқ қайтдилар ва бойқўшнинг сўзини ҳам айтдилар.

Бу ҳар икки ҳикоят ўзига хос мазмунга эга бўлиб, чумчуқнинг озод этилиши — уни эркин-ликка олиб чиққан бўлса, чумчуқ эгаси эса қўш пандлари орасида ҳам маънавий, ҳам моддий баҳра топади. Бу билан яхшилик ким томонидан бажарилишидан қатъи назар, албатта, инсон қамолотининг беэга сифатида қадрланади.

Хожанинг яхшилик ҳақидаги қарашлари буюк мутафаккир Жомийнинг қўйидаги фикрига ҳам-ҳангдир:

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов тумани давлат солиқ инспекцияси томонидан 1994 йил декабрь ойида Носирова Маргамжон номига берилган 010791-рақамли патент ҳужжати ва қайд этиш дафтери йўқолганлиги сабабдан бекор қилинади.

Қолдирай десанг жаҳонда яхши ном, Яхшилик қил, яхшилик қилгил мулоом. Яхшиликни сен ўзинга пеша қил, Ҳеч кишига раижу озор бермагил.

Агар киши бу дунёда номин қолсин деса, доимо яхши ва хайрли ишлар билан шугулланиши, кишиларга озор бермаслиги, ёмон ишлардан тийилиб, яхши одамлардан урناк олиши, уларнинг олижаноб хатти-ҳаракатини кузатиш лозим.

Мутафаккирининг ҳикоятларида улутланган инсон фазилятларидан яна бири, бу ғўтрисуалик, ва яна бири фикр-мулоҳаза, чуқур тафаккур ва мулоҳаза билан иш юритишдир. Хожанинг фикрича, инсон ҳеч қачон елгон сузлаб яхшилик йўлига қира олмайди. Чунки ким елгон сузласа, зинҳор унинг аламини чеққувсидир, нетақви елгоннинг умри қисқа, узати эса пучдир. Уйламай, шошма-шошарлик билан бажарилган иш кўп чоғларда кузланган мақсадни бермайди. Инсон фикр-мулоҳаза, фаросат ва идрок билан ҳар бир масалага оқилона енда-ишиши, уни тўғри ечимга келтиришга ҳаракат қилиши, зеро, у хато қилган чоғида ҳам афсус-надоматга берилмас-дан, уни ижобий ҳал этиш йўллариин ахтармоғи даркор.

Хожа ўз даври ҳукмдорларини Нуширавондек инсон-парвар, адолатпарвар бўлишга ундайди. Бунинг учун, аввало фуқаро тинчлигини, тўқлигини таъминлаш, улар-нинг шарт-шароитларини яра-тиш муҳим деб билини. Шу билан бир қаторда унинг ало-лат ҳамда инсонпарварлик сие-сати мамлакат ҳудудидида ҳар бир фуқарога етиб бораётгани-йўқми, бек ва амалдорларнинг бу борадаги тутган ўрни, бажар-етган ишлари, қўрсатетган фаолиятлари қандай эканлиги-ни назорат қилиб, аҳен-аҳенда бевосита уларни текшириб ту-риш ҳам мақсадга мувофиқ деган фикрда келавди.

Ҳикоятдаги бойқўшнинг қўлбасиз, изтироб ва алам утида ениши Хожа дунёқаралича, адолатли ҳукмдор даврида адолат ва инсонпарварликнинг тантанаси қилиши-лар. Адолат бор жойда ёмонлик устидан яхшилик зафар қилаверавди, бахтсизлик ва зулмга ўрин қолмайди.

Хожа даврининг шоир ва файласуфи сифатида ўзининг образли тафаккури билан ўзи яшаган жамият иллатларини, унинг гайриахлоқий нуқ-сонларини танқид остига олади, бироқ бу иллат ва нуқсонларнинг ижтимоий келиб чиқиш сабаблари-ни тушунтиришда мутафаккир баъзи чекланиш-ларга йўл қўяди. Хожа баъзи бир ҳаётий кузатиш-ларга таяниб ана шу сабабларини фалсафий тасви-рлаб беради, аммо уларни моддий омиллар билан боғламайди. Шундай бўлса-да, бизнинг фикримиз-ча, Хожа яхшилик ва ёмонлик муаммосини реал ҳаётий шароитдан, инсонларнинг ўзаро доимий муносабатидан, ахлоқий хатти-ҳаракатидан из-лайди.

Сирожиiddин ҒОЗИЕВ, Жиззах давлат педагогика институтини ўқитувчиси.

УНУТИЛМАС УЧРАШУВЛАР

Навоий кўндан-кўнга ривожла-ниб бораётган шаҳарлардан бири. Бу ерда қўлаб маданий масканлар ишга туширилмоқда. Шароф Ра-шидов номи урта мактаб қўшма-га ажойиб кутубхонада фаолият юритаётган Саломатхон Хусанова кўпчилик ҳурматиин қозонди. Уни-нг иш тажрибалири оммалаштири-ляпти. Моҳир кутубхоначининг тапашбуиси билан кутубхоналар кон-ференциялари, ёзувчи ва шоирлар билан учрашувлар уюштирилмоқ-да. «Ахир Темур фаҳримиз», «Фит-рат — давр ёзувчиси», «Алишер Навоий ва ўзбек тили» каби мавзу-лардаги кечалар кўпчиликлда катта қизиқиш уйғотди.

П. ЭРҒАШЕВ.

«Ўзтехкорсервис» республика бирлашмаси, унинг вилоят ташкилотлари ва бирлашмага қарашли Тижо-рат-савдо маркази тугатилди. Барча даъволат 1997 йил 1 февралгача қабул қили-нади. Тугатиш комиссияси.

шад) ҳаётда битта фожиа-ли воқеа содир бўлганки, уни ҳикоя қилиб беришимиз ҳам қарз, ҳам фарз.

Бу Хитой ширки тўғрисида ба-ғишланган фестивалда содир бўлган. Обрули ва масъулият-ли бу халқаро анжуманда 125 дан зиёд мамлакат вакиллари қатнашган. Ушанда Қозогис-тон, Қирғизистон ва Ўзбекис-тон санъаткорлари учта олий совринни — «Олтин шер», «Кумуш шер», «Бронза шер»-ларни олишга муваффақ бўл-дилар. «Олтин шер»га сазо-вар бўлган Унисо ҳозирга қа-дар номаълум сабабга қўра, юқорида пастга ағанаб ер-ган тушган. Худода минг қат-ла шукурким, ҳавозаларга илғиниб-илғиниб ағанаган. Мия

зарарланиши, икки қўли синганлиги билан фожиа тугатган. Хитойлик шифо-корлар уни текини даволаш-ди, ниҳоятда гашкурлик кўр-сатиб ардоқлашди. Инсон-нинг бир-бирига меҳри ту-файли 11 ойдан кейин бу жасур санъаткор ширкка қайтиб келди. Уни устига, жуда қисқа муддат ичида умрида санъатга яқинлаш-маган учта йигит ва бешта қиз тушлаб, ургатиб, тар-биялаб ширк жамоасини майдонга олиб чиқди.

Мана тақлифга биноан Нарзинисо Алиева ўзбек давлат ширкида анги ном-лар тайерлади.

Бу муъжизакор санъат-кор янги йил томошалари-да ўз ижод меъсанин халққа тақдим этапти.

Тўлкин ОБИДОВ, ширк санъати Халқаро академиясининг фахрий аъзоси.

МАКТАБ ИШГА ТУШДИ

Наманган вилояти Янгийўрган туманининг Бекобод киш-логидида 43-мактаб ўқувчилари қилки таътилдан сунг ўқиниш мактабнинг янги биносида давом этиришади. 420 урили янги бино фойдаланишга топширилгани туфайли дарслар энди фақат бир сменада олиб борилади.

Бир пайтлар маблаг етишмаслиги сабабли бино қурилиши тўхтаб қолган эди. Республика Вазирлар Маҳкамасининг утган йил май ойидаги «2000 йилгача бўлган даврда Ўзбекистон Республикаси қишлоқ ижтимоий инфратузилмасини ривож-лантириш дастури тўғрисидаги қароридан сунг ишлар яна жалат сурталар билан бошланиб кетди. «Наманганкурлиш-трестининг Чортоқ механизациялашган қўшма қолониси и-чиларининг фидокорона меҳнати туфайли тўққиз милли» сумлик қурилиш ишлари бажарилди. Қурилишга пул маҳал-лий бюджетдан ажратилди.

«ОҚТЕПА» ОБОД БЎЛМОҚДА

Олтинқўл туманидаги «Оқ тепа» жамоа ҳужалиги хонадонла-рида «Зангори олов» ена бошлади. Бу ерда 43 километрик газ қўвурини етқишиш ишлари тугатилди.

Жамоа ҳужалиги ҳар йили пахта, галла ва бошқа қишлоқ ҳужалиги махсулотларидан юқори ҳосил олиши туфайли қиш-лоқни галлаштириш имконига эга бўли ва бу ишга 3 миллион сум маблаг ажратди. Жамоа ҳужалиги бутунги қўшма ишлаб чиқаришдан тушган фойда ҳисобига қишлоқда клуб, кино-театр, кутубхона ва маданият саройи биносини таъмирлади, чойхона ҳамда ҳаммом таъмирланиб, ишга туширилди.

Ҳужалик марказида маҳаллий тадбиркорлар маблаг ҳисоби-га савдо дуконлари, саргарошхона, санаят махсулотлари бозори ва мол бозоридан иборат янги тузар қурилди. Гузар енида қоналлар ва ҳужаликлар учун турли махсулотлар етказиб берувчи бир қанча цех ва кичик қорхоналар ишлаб турибди.

Мурғашов

ЭНГ УЛКАН ГҮЛ

1818 йили доктор Арнольд Илпозения оролтидаги одам оғи етмаган урмонлар орасида дунёда энг улкан гул қўлади. Унинг оғирлиги беш килограмм, эни салкам бир метр эди. Доктор Арнольд ўз кашфетиини тасвирлашга ултурмади. Бир неча кундан сунг тропик безгак касаллигидан вафот этди. Оралан икки йил ўтгандан сунггина буюк инглиз ботаниги Роберт Броун туфайли маъмур гул фан оламига маълум бўлди. Броун гулни биринчи кашфетиини номи билан «Раффле-зия Арнольда» деб атади.

ЙЎЛ КЎРСАТУВЧИ ЎСИМЛИК

Уттан аср охирида ботаниклар Америка қитъасининг энг гарбий қисмидаги еввойи ўтлоқларда япроқлари меридиан чизиги бўйича жойлашган ўсимликни учратди.

Кўп ўтмай немис ботаниги Сталь бу комплекс-ўсимликни Европада ҳам топади. У аллақачон маълум бўлган еввойи салат ўсимлиги экан.

ЯПРОҚ ҚОҒОЗ

Қадимда сойбоғулти палъма дарахтининг япроқлари Цейлон ороли аҳолиси учун қўғоз вафизасига утаган эди. Оролликлар пальма япроқларини дастлаб қайноқ сувга ботириб олишган. Шундан кейин қўриқилган ва синалган ҳолда келган бундай япроқларга учли қилиб йўнилган чўп билан хат битишган.

Япроқ-қоғозлар уш вақтларда ниҳоятда қадрли материал ҳисобланганидан унга энг муҳим ҳужайрада битишган. Олий эъзулар эса бошқа пальмаларнинг япроқларига туши-рилавегган.

СУЗУВЧИ «ОРОЛ»

Тропик минтақада учрайдиган сув ўсимликлари базан бутун бошли сузувчи ороллар ҳисоб қилиди. Шундай «орол»лар-дан бири дундан икки юз йил ишлари Миссиисий даресининг Апалафидида қўш тармоғида бунёда келган.

Орол аста-секин ўсиб, 1816 йилда узунлиги 15 километр, эни 240 метр, қалинлиги эса 3 метрга етган. Сузувчи бу «орол» оқибатда маъмур дарёда кема қатновига катта хавф туғдириди.

Шунга қўра, 1835 йилда Луизиан штатининг маъмурияти «орол»ни йўқ қилишга киришди. Мащакқатли бу иш тўрт йил давом этди.

АДОЛАТЛИ ЎСИМЛИК

Қадимда қўшгина Африка қабилалари орасида аллақандай сехрли ловия ўсимликлари тўғрисида бир афсона юрди. Шунлоқки, жиноятга гумон қилинган бирор шахс уш ловия-дан егич, ўлиб қолса, унинг жиноятчи эканлиги фож этилди, деб ҳисобланган.

Шунга қўра, маҳаллий халқ бу ўсимликка «адолатли ловия», деб ном беришган. Жиноятда гумон қилинган ҳар бир шахс, табиийки, ловиядан қамроқ ейишга уринган.

Худди шу ҳол ўлимга сабабчи бўлган. Гап шундаки, бу ловиядан олғина еган киши ўлиб, кўпроқ еганлар, аксинча, омон қолишган.

А. АЛИЕВ тайёрлади.

«ХЕЙЛ-БОП» КОМЕТАСИ

АҚШнинг «Сан» газетаси 1997 йили «Нафақат ерда, балки фазода ҳам буюк ҳодисалар юз берадиган йил», дея эълон қилди. Утган йили америкалик ҳаваскор мунажжimler Алан Хейл ва Томас Бопт кайф қилган «Хейл-Бопт» кометаси бу йил сайерамиз енидан утади! Уни феврал ва март ойи бошларида тонг палласида, март охири ва апрелда эса кечқурун бемалол кузатиш мумкин. Қуран заминини билан «Хейл-Бопт» орасидаги масофа 23 март кўни узининг энг қисқа нуқтасига тушади. Уш кўни комета биздан «атиғи» 200 миллион километр узоқликда бўлади.

«Хейл-Бопт»ни куриш нақадир ноёб ҳодиса эканини тасав-вур қилиш учун, у қуеш атрофида бир айланиб чиқишга 2400 йил «сарфлашини» айтиш қийфоя.

Тошкент шаҳар Мирзо Улугбек туманидаги «Мурат И П» маъсуллик чекланган жамият тугатилди. Даволат эъло босилган қўлдан бошлаб бир ой давомиди Ақмал Икромов тумани Ғазалхон қўчаси 23-уйда қабул қилинади. Мурожат учун телефон: 30-41-88.